

DATOS IDENTIFICATIVOS

Política social europea

Materia	Política social europea			
Código	005G220V01503			
Titulación	Grao en Traballo Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	López Viso, Mónica			
Profesorado	López Viso, Mónica			
Correo-e	mviso@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia pretende dar a coñecer a política social da Unión Europea, achegando as accións que desde as instancias comunitarias estanse levando a cabo para integrar á súa edificación a dimensión social, sinalando os seus éxitos, pero tamén reflexionando sobre as súas deficiencias e retos. O fin é, xa que logo, provocar no/as estudantes unha análise reflexiva sobre a realidade da Europa actual e a súa política social.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Traballar e valorar de xeito conxunto con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades, limitacións, dificultades, malestares e circunstancias
A2	Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais
A3	Traballar coas persoas para que sexan autosuficientes e con capacidade para manifestar as súas necesidades, desexos, puntos de vista e circunstancias
A5	Administrar e ser responsable, con supervisión e apoio, da propia práctica dentro da organización
A6	Demostrar competencia profesional no exercicio do traballo social
A7	Establecer relacións profesionais co fin de identificar a forma máis adecuada de intervención
A8	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para axudarlles a tomar decisións ben fundamentadas achega das súas necesidades, circunstancias, riscos, opcións preferentes e recursos, considerando a diversidade cultural -e polo tanto a especificidade das minorías étnicas, culturais, lingüísticas...-, a esixencia de promover a igualdade entre homes e mulleres, a necesidade de tender cara a unha sociedade ambientalmente sustentable e de defender os valores da paz
A9	Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención
A10	Responder a situacións de crise valorando a urxencia das situacións, planificando e desenvolvendo accións para facer fronte ás mesmas e revisando os seus resultados
A11	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para conseguir cambios, para promover o desenvolvemento dos mesmos e para mellorar as súas condicións de vida por medio da utilización dos métodos e modelos de Traballo Social, facendo un seguimento con regularidade dos cambios que se producen co fin de preparar a finalización da intervención
A12	Preparar, producir, implementar e avaliar os plans de intervención co sistema cliente e os colegas profesionais negociando o fornecemento de servizos que deben ser empregados e revisando a eficacia dos plans de intervención coas persoas implicadas co fin de adaptalos ás necesidades e circunstancias cambiantes. Considerar os deberes éticos da profesión relativos ao sistema cliente a respecto da confianza, a proximidade, a afectividade, as relacións igualitarias, o respecto á diversidade cultural, etc
A13	Apoiar o desenvolvemento de redes para facer fronte ás necesidades e traballar a favor dos resultados planificados examinando coas persoas as redes de apoio ás que poidan acceder e desenvolver; en especial, no caso de mulleres (maltratadas, coidadoras habituais de persoas dependentes, enfermas mentais e con outras incapacidades...) e considerando as peculiaridades de Galicia en tanto que é un país con alta dispersión da poboación, agrupación territorial moi diferenciada entre o rural e os espazos urbanos, territorios abandonados e alto envellecemento da poboación (esixencia de maiores redes)

A14	Promover o crecemento, desenvolvemento e independencia das persoas identificando as oportunidades para formar e crear grupos, utilizando a programación e as dinámicas de grupos para o crecemento individual e o fortalecemento das habilidades de relación interpersoal; en especial con colectivos con diversidade multicultural (inmigración, emigración de retorno, minorías étnicas...) e coas mulleres, tendo en conta a súa marxinación historicamente condicionada no ámbito da participación social-cultural e nos órganos de decisión e poder (empowerment)
A15	Traballar cos comportamentos que representan un risco para o sistema cliente identificando e avaliando as situacións e circunstancias que configuran o devandito comportamento e elaborando estratexias de modificación dos mesmos
A16	Analizar e sistematizar a información que proporciona o traballo cotián como soporte para revisar e mellorar as estratexias profesionais que deben dar resposta ás situacións sociais emerxentes
A17	Utilizar a mediación como estratexia de intervención destinada á resolución alternativa de conflitos
A18	Deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención social
A19	Defender as persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades e actuar no seu nome se a situación o requirir
A20	Preparar e participar nas reunións de toma de decisións co fin de defender mellor os intereses das persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades
A21	Establecer e actuar para a resolución de situacións de risco previa identificación e definición da natureza da mesma
A22	Establecer, minimizar e administrar o risco cara a un mesmo e os colegas a través da planificación, revisión e seguimento de accións para limitar o estrés e o risco
A26	Traballar de xeito eficaz dentro de sistemas, redes e equipos interdisciplinares e «multiorganizacionais» co propósito de colaborar no establecemento de fins, obxectivos e tempo de duración dos mesmos contribuíndo igualmente a abordar de xeito construtivo os posibles puntos de vista existentes
A27	Participar na administración e dirección de entidades de benestar social
A28	Investigar, analizar, avaliar e utilizar o coñecemento actual das mellores prácticas do Traballo Social para revisar e actualizar os propios coñecementos sobre os marcos de traballo
A29	Traballar dentro de estándares acordados para o exercicio do Traballo Social e asegurar o propio desenvolvemento profesional utilizando coñecementos e técnicas profesionais como medio para xustificar decisións, reflexionando criticamente sobre as mesmas e utilizando a supervisión como medio para mellorar e avaliar o exercicio profesional
A30	Xestionar conflitos, dilemas e problemas éticos complexos identificando os mesmos, deseñando estratexias de superación e reflexionando sobre os seus resultados
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Capacidade reflexiva
B4	Comunicación oral e escrita nas linguas nativas
B5	Coñecemento da lingua estranxeira
B6	Coñecemento da cultura propia da comunidade
B7	Aprendizaxe e dominio de novas tecnoloxías
B8	Capacidade de xestión da información
B9	Resolución de problemas
B10	Toma de decisións
B11	Traballo en e con equipos diversos
B12	Traballo en equipo de carácter interdisciplinar
B13	Traballo nun contexto internacional
B14	Habilidades nas relacións interpersoais
B15	Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade
B16	Razoamento crítico
B17	Compromiso ético
B18	Aprendizaxe autónoma
B19	Adaptación a novas situacións
B20	Creatividade
B24	Sensibilidade cara a temas medio ambientais, igualdade entre home e mulleres, cultura da paz, etc.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Conocimiento del proceso de integración europeo y de la actual Unión Europea.	A28	B13
Conocimiento y comprensión de los conceptos y teorías relativos a la política social europea y el modelo social europeo.	A27	
Conocimientos básicos sobre la agenda social de la Unión Europea y sobre el ámbito social comunitario.	A6 A8 A11 A13	B8 B24
Conocimiento de los objetivos y acciones sociales así como las dificultades y retos de la Unión Europea.	A14 A29 A30	

Capacidade para analizar e valorar a influencia social e o pensamento social e as súas implicacións no Traballo Social.	A1 A7 A16 A28	B1 B3
Ser capaz de comprender e valorar distintos discursos.	A9 A12 A15 A20 A26	B2 B6 B9 B12 B14 B15 B17
Ser capaz de reflexionar sobre o proceso de aprendizaxe.	A2 A3 A5 A10 A21 A22 A29	B3 B7 B16 B18
Demostrar habilidade na expresión oral de ideas propias e análises reflexivas en público.	A19	B3 B4 B5
Habilidade para dialogar e chegar a acordos en traballos en grupo.	A17 A18	B10 B11 B14 B19 B20

Contidos

Tema	
1. A UNIÓN EUROPEA	Xénese e etapas da construción europea.
2. O SISTEMA POLÍTICO DA UNIÓN EUROPEA	Principais institucións: Comisión Europea. Consello de Ministros. Parlamento. Consello. Tribunal de Xustiza. Outras institucións.
3. ETAPAS NA EVOLUCIÓN DA POLÍTICA SOCIAL EUROPEA	Desde os Tratados de Roma a Maastricht. As reformas de Ámsterdam e Niza. A dimensión social da Constitución europea. O Tratado de Lisboa.
4. PRINCIPAIS INSTRUMENTOS DA POLÍTICA de COHESIÓN ECONÓMICA E SOCIAL	Os Fondos Estruturais: Fondo Social Europeo. A nova política de cohesión. Perspectivas da política de cohesión económica e social.
5. O MODELO SOCIAL EUROPEO	Un modelo social para Europa. Principais ámbitos de actuación da axenda social europea: emprego, exclusión, xénero e educación.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	22	18	40
Seminarios	8	8	16
Titoría en grupo	8	8	16
Presentacións/exposicións	7	13	20
Prácticas autónomas a través de TIC	0	10	10
Traballos e proxectos	1	15	16
Probas de tipo test	1	15	16
Probas de resposta curta	1	15	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición, por parte da docente, dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, das bases teóricas e/ou das directrices dun traballo, do exercicio ou do proxecto a desenvolver polo/a estudante.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Titoría en grupo	Entrevistas que o/a alumno/a mantén coa profesora da materia para o asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Presentacións/exposicións	Exposición, por parte do alumnado, ante a docente e/ou un grupo de estudantes, dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma (Programa TEMA http://faitic.uvigo.es).
-------------------------------------	---

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentacións/exposicións	Tempo reservado para atender e resolver as dúbidas do alumnado. Manteranse entrevistas para asesoramento e desenvolvemento de actividades da materia e o proceso de aprendizaxe. A atención poderá ser individual ou en grupos reducidos, en función do lugar e o carácter da mesma. Poderá realizarse: - na aula, nas sesións de grupos medianos e de grupo pequeno, - no despacho da profesora, en horario de titorías - e nos foros habilitados en Faitic, recoméndase ler as normas dos foros que están colgadas na Plataforma Tema. O uso do correo-e da profesora da materia, debe utilizarse única e exclusivamente para temas persoais ou cuxa urxencia non permita tratalo en directo.
Titoría en grupo	Tempo reservado para atender e resolver as dúbidas do alumnado. Manteranse entrevistas para asesoramento e desenvolvemento de actividades da materia e o proceso de aprendizaxe. A atención poderá ser individual ou en grupos reducidos, en función do lugar e o carácter da mesma. Poderá realizarse: - na aula, nas sesións de grupos medianos e de grupo pequeno, - no despacho da profesora, en horario de titorías - e nos foros habilitados en Faitic, recoméndase ler as normas dos foros que están colgadas na Plataforma Tema. O uso do correo-e da profesora da materia, debe utilizarse única e exclusivamente para temas persoais ou cuxa urxencia non permita tratalo en directo.
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	Tempo reservado para atender e resolver as dúbidas do alumnado. Manteranse entrevistas para asesoramento e desenvolvemento de actividades da materia e o proceso de aprendizaxe. A atención poderá ser individual ou en grupos reducidos, en función do lugar e o carácter da mesma. Poderá realizarse: - na aula, nas sesións de grupos medianos e de grupo pequeno, - no despacho da profesora, en horario de titorías - e nos foros habilitados en Faitic, recoméndase ler as normas dos foros que están colgadas na Plataforma Tema. O uso do correo-e da profesora da materia, debe utilizarse única e exclusivamente para temas persoais ou cuxa urxencia non permita tratalo en directo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Seminarios	Asistencia, participación e entrega da documentación requirida en cada un dos seminarios programados ao longo do curso (en horario de grupo mediano).	15
Titoría en grupo	Asistencia e participación ás entrevistas que o/a estudante mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe en xeral e seguimento do traballo. Entrega da documentación requirida nos prazos determinados en horario de Grupo Pequeno (avaliación contemplada nos apartado Traballos e proxectos).	10
Prácticas autónomas a través de TIC	Conexión ao Programa TEMA http://faitic.uvigo.es/ para a realización das actividades propostas (exercicios, foros, entrega e recepción de documentos, etc.) así como seguimento da materia en xeral.	5
Traballos e proxectos	Realización e entrega do traballo a partir do guión proporcionado polo/a docente. Exposición e defensa do traballo realizado.	20
Probas de tipo test	A estrutura do exame responderá a dous bloques diferenciados. Un primeiro bloque composto por 30 preguntas tipo test. O valor deste bloque ascenderá a 4 puntos. O segundo bloque, véxase probas de resposta curta. Data de realización: véase en http://webs.uvigo.es/educacion-ou/	40
Probas de resposta curta	A estrutura do exame responderá a dous bloques diferenciados. Para o primeiro bloque véxase probas de tipo test. O segundo bloque responderá a dúas preguntas de desenvolvemento. O valor deste bloque ascenderá a 1 punto. Data de realización: http://webs.uvigo.es/educacion-ou/	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación da/vos estudantes matriculadas/vos en a materia farase atendendo aos criterios explicitados nesta guía.

a) Avaliación asistentes

Esta modalidade implica:

- Asistencia (mínimo un 80%) e participación activa (sesión maxistral e seminarios) (1.5 puntos).
- Conexión e realización das tarefas requiridas no Programa TEMA. <http://faitic.uvigo.es/> (0,5 puntos).

- Asistencia, participación e entrega de documentación requirida (Grupo Pequeno). Exposición dun traballo que deberán entregar por escrito (3 puntos).
- Realización dun exame escrito. Modelo A (5 puntos).

As/os alumna/os que entreguen os traballos e tarefas fóra dos prazos acordados non se lles computará esa parte da cualificación en cada caso. O cumprimento e superación desta modalidade exime ao estudante de responder as preguntas relativas á parte non asistencial no exame final do curso. A cualificación obtida no apartado práctico desta modalidade asistencial será sumada posteriormente á obtida no exame da primeira convocatoria e, no seu caso, a segunda convocatoria.

b) Avaliación non asistentes

Esta modalidade implica:

- Conexión e realización das tarefas requiridas no Programa TEMA <http://faitic.uvigo.é/>. Estableceranse prazos de entrega (1 punto).
- Realización e entrega de dous comentarios críticos sobre unha selección de lecturas (1 punto). *A comezo de curso deixarase na plataforma TEMA a documentación coa relación de lecturas, así como as pautas e os prazos de entrega.*
- Realización dun exame escrito (6 puntos). Responder as preguntas específicas sobre as lecturas no exame (2 puntos).

As e os estudantes que entreguen os traballos e exercicios fóra dos prazos acordados non se lles computará esa parte da cualificación en cada caso.

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Datas de examen:

Convocatoria ordinaria: 22 Decembro ☐ 10h00

Convocatoria extraordinaria: 9 Xullo ☐ 12h00

Convocatoria de Xullo

De non ser superada a materia, as competencias non adquiridas na 1ª convocatoria poderán ser avaliadas na convocatoria de Xullo.

A 1ª convocatoria, no caso de non superar a materia, non consta no expediente académico. A cualificación faise efectiva na convocatoria de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

- Brugmans, Henri, **La Idea europea 1920-1970**, 1972,
- Bustelo, María y Lombardo, Emmanuela, **Políticas de igualdad en España y Europa : afinando la mirada**, 2009,
- Diamond, Patrick [et al.], **Un Modelo social para Europa : la agenda de Hampton Court**, 2008,
- Etxezarreta, Miren, **A evolución "perversa" da política social da Unión Europea**, 2009,
- Giddens, A., **Europa Global, Europa Social**, 2009,
- González Zorrilla, José María [et al.], **El Modelo social europeo frente a la globalización**, 2005,
- Leibfried, Stephan, **Politiques sociales européennes : entre intégration et fragmentation**, 1998,
- Lombardo, Emanuela, **La Europeización de la política española de igualdad de género**, 2004,
- López Viso, Mónica, **La construcción de la Europa social en su periferia. El Fondo Social Europeo: su aplicación en Galicia**, 2005,
- Morata, Francesc, **Políticas Públicas en la Unión Europea.**, 2000,
- Pedrosa Sanz, R., **☐El desarrollo histórico de la Política Social de la Unión Europea y su estado actual☐**, **Estudios de Economía Aplicada**, 27-3, p. 613-138, 2009,
- Sodaro, M., **Política y Ciencia Política: Una introducción.**, 2010,

Os contidos teóricos poderanse preparar coa seguinte bibliografía básica, ademais dos documentos de estudo dispoñibles na sección ☐documentos e ligazóns☐ da plataforma Tema.

AA.VV. (2010) ☐Nueva estrategia europea ¿Hacia qué modelo social?☐ en Revista Documentación Social, Nº. 157. Junio de 2010.

Brugmans, H.: La idea Europea 1920-1970. Madrid, Moneda y Crédito, 1972.

Giddens, A. Europa Global, Europa Social. Universitat de Valencia. Servei de Publicacions, 2009 (pp. 44-78). [Biblioteca Universidad de Vigo: OUR 339.9 /197]

López Viso, M.: La construcción de la Europa social en su periferia. El Fondo Social Europeo: su aplicación en Galicia .Santiago de Compostela: Cátedra Jean Monnet-Universidad de Santiago de Compostela, 2005 (Capítulo tercero, pp. 155-188).

Morata, F. (Ed.): Políticas Públicas en la Unión Europea. Barcelona, Ariel, 2000 (Introducción, Capítulo 4 y Capítulo 5).

Pedrosa Sanz, R. "El desarrollo histórico de la Política Social de la Unión Europea y su estado actual", Estudios de Economía Aplicada, 27-3, p. 613-138, 2009. Disponible en: <http://www.revista-eea.net/documentos/27312.pdf>

Sodaro, M.: Política y Ciencia Política: Una introducción. Madrid: McGraw-Hill, 2010 (cap. 16: Torreblanca, J. I.: "La Unión Europea: integración, ampliación y Constitución").

Recomendacións

Outros comentarios

Toda a información da materia estará dispoñible na plataforma Tema en Fatic.

A comezos de curso e sempre antes de finais de setembro, as/os estudantes deberán dispor na plataforma TEMA dunha dirección de correo electrónico e unha fotografía.

As/os estudantes que decidan optar pola modalidade non asistencial, deberán porse en contacto coa profesora para notificar esta opción a comezos de curso e sempre antes de finais de outubro.
